

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: 331/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

258/2011. (IX. 14.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2011. június 14-én előterjesztett **panaszát** a 2011.szeptember 14-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a N. Települési Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2011. június 14-én, a Testület elektronikus panaszbejelentő formanyomtatványán terjesztette elő a panaszát, amelyet 2011. június 24-én postai úton, aláírásával ellátva is megerősített.

A panaszos előadása szerint 2011. június 14-én a N. Települési Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályán szeretett volna egy büntetőeljárást megszüntető határozat iránt érdeklődni, az iratokat megtekinteni. Az osztályvezető az ügy kapesán mások előtt megalázóan beszélt a panaszossal, és megtagadta az ügy iratainak megtekintését. A panaszos továbbá nehezményezte, hogy az eljárásban sértettként nem vehetett részt, így nélküle folytatták le az eljárást.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A fentiek alapján kéri panaszának kivizsgálását.

2) A Testület ügyintézője a panasz kiegészítését kérte a panaszostól arra vonatkozólag, hogy pontosan milyen szavakat és kifejezéseket használt az osztályvezető, amik megalázóak voltak a panaszosra nézve, illetve miben érezte a kifejezést megalázónak, de erre vonatkozóan a panaszos nem szolgáltatott információval.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) A N. Települési Rendőrkapitányság vezetője a sérelmezett eseményekkel összefüggésben 2011. augusztus 9-én az alábbi tartalommal készített jelentést.

Előadása szerint 2011. június 14-én a panaszos és a N. Települési Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályvezetője között egy, a K. Városi Ügyészség 2011. június 8-án kelt határozatával kapcsolatos párbeszéd zajlott, amely határozatban a panaszos panaszát elutasították. Panaszja a rendőrkapitányság nyomozást megszüntető határozata ellen irányult. A határozat tartalmazza, hogy további panasznak nincs helye, valamint a nyomozóhatóság megalapozottan döntött a nyomozás megszüntetéséről. A panaszos június 14-én iratokat, és hangfelvételeket akart kikérni a rendőrkapitányságtól, a Bűnügyi Osztályvezető a panaszos ezen kérését utasította el. A panaszos az elutasítást nem akarta tudomásul venni. Az osztályvezető elmondta, hogy normális hangnemben beszélt a panaszossal, a kulturált emberi érintkezéshez, és a rendőrséghez illő hangvételt használt.

A kapitányságvezető jelentéséhez csatolta V. Gy. r. zászlós nyilatkozatát, aki 2011. június 14-én ügyeletesi szolgálatot látott el a kapitányságon. Az ügyeletesi helyiség közvetlenül az ügyfélfogadóból nyílik, így hallótávolságon belül van. Mászt tanút a kapitányságvezetőnek nem állt módjában felkutatni.

A panaszos 2011. június 14-én a kora délutáni órákban értesítette a kapitányságvezetőt, hogy szeretne vele beszélni. A kapitányságvezető soron kívül fogadta a panaszost, és 2011. június 14-én 14 óra 47 perckor a kapitányságvezetői irodában a panaszos arról tájékoztatta, hogy feljelentést fog tenni a Bűnügyi Osztályvezetővel szemben a K. Városi Nyomozó Ügyészségen, mivel vele szemben az osztályvezető illetlen hangnemben, flegmán beszélt. Konkrétumokat (szavak, kifejezések, hangerő, esetleges trágár szavak) a panaszos a kapitányságvezető kérdéseire sem mondott el, tőle a panaszos vezetői intézkedést nem kért.

A panaszos bejelentéséről kapitányságvezető feljegyzést készített, amit x. ügyszámon lett iktattak. A panaszos három, a feljegyzésben részletezett kérdést intézett a

kapitányságvezetőhöz, de ezek nem kapcsolódnak közvetlenül a Bűnügyi Osztályvezető megnyilvánulásához.

A panaszos által a feltett kérdésekre a kapitányságvezető levélben adott választ. A kapitányságvezető az irat másolatát csatolta a jelentéséhez. A levél a következőket tartalmazta.

A kapitányságvezető tudomásul veszi, hogy a panaszos feljelentést kíván tenni a Bűnügyi Osztályvezető ellen. A kapitányságvezető megjegyzi, hogy az elmúlt bő két évben megtapasztalt ismeretei alapján a panaszos az első, aki kifogásolta a Bűnügyi Osztályvezető r. alezredes megnyilvánulását annak ellenére, hogy az osztályvezető jelentős ügyfélkörrel rendelkezik, és aktív kapcsolatot tart az állampolgárokkal. Az alapügyben érintett 3 rendőr tanúvallomásáról készült jegyzőkönyvet a panaszos 100 Ft/oldal, illetékbélyeg formájában lerovandó befizetés után rendelkezésére bocsátják, de hangfelvételtől másolat kiadására, illetve szembesítés végrehajtására nincs mód.

A panaszos bejelentését a kapitányságvezető megvizsgálta, és nyilatkoztatta a Bűnügyi Osztályvezetőt a bejelentésben foglaltak valóságtartamáról. Az osztályvezető jelentette, hogy a panaszos szabad elhatározásából érkezett a kapitányságra, és a Bűnügyi Osztályvezetőtől iratmásolatokat, valamint hangfelvételt akart kikérni. Ezt az osztályvezető normális hangnemben elutasította. Nem kiabált, nem használt illetlen hangnemet, nem volt durva vagy arrogáns.

A panaszos nem tudott tanúkat megnevezni, és más nem tett bejelentést esetleges, a kapitányságon történt atrocitás miatt. Továbbá a panaszos 2011. június 14-én már úgy érkezett a kapitányságvezetőhöz, hogy a K. Városi Nyomozó Ügyészségen feljelentést kíván tenni, tehát azonnal rendőrségi vizsgálaton kívüli területre kívánta helyezni vélt sérelmét.

A kapitányságvezető vezetői felelősséggel kijelentette, hogy a panaszossal szemben a Nagyatádi Rendőrkapitányság állományából senki sem tanúsított illetlen viselkedést.

2) V. Gy. r. zászlós, – aki 2011. június 14-én ügyeletesi szolgálatot látott el a kapitányságon – az esettel kapcsolatban azt nyilatkozta, hogy nem hallotta, hogy a bűnügy osztályvezető flegmán, arrogáns, tiszteletlen hangnemben beszélt volna a panaszossal.

III.

1) A Testületnek elsőként abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy hatásköri szabályai alapján valamennyi panaszosi sérelem vizsgálatát elvégezheti-e.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés,

annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, illetve a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”.

Az Rtv. fenti rendelkezése szerint a Testület hatáskörébe tartoznak mindazok a rendőri intézkedések, kötelezettségszegések, mulasztások, stb., amelyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek keretében a Testületnek lehetősége van arra, hogy az Rtv. IV. fejezetében, a rendőrség működésének általános elveit és szabályait rögzítő rendelkezések kapcsán vizsgálódása körébe vonjon minden olyan rendőri tevékenységet, amelyet az V. és a VI. fejezetek ugyan nem nevesítenek, de amelynek vonatkozásában a IV. fejezetben foglalt követelményeknek érvényesülniük kell.

Az Rtv. IV. fejezetében szereplő 11. § (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni. A 11. § (1) bekezdése – a fentebb kifejtettek alapján – olyan általános jellegű rendőri kötelezettséget rögzít, amelynek megsértése esetén helye van a Testület eljárásának akkor is, ha a jogsértés nem az Rtv. V. és VI. fejezetében foglalt rendelkezések alkalmazásával függ össze. Az Rtv. 11. §-án keresztül tehát vizsgálhatóvá válik tehát a rendőrség részéről eljáró személyek olyan tevékenysége is, amely az Rtv.-től eltérő egyéb jogszabályok által rendezett eljárási szabályok alapján zajlik.

A Testület hatáskörének ilyen értelmezése azonban nem biztosít korlátlan lehetőséget a Testület beavatkozására. Töretlen gyakorlata szerint ugyanis a Testület az Rtv. 11. §-a kapcsán csak akkor vizsgál az Rtv. V. és VI. fejezetén kívül eső rendőri aktusokat, amennyiben a panaszolt rendőri intézkedéssel vagy mulasztással szemben speciális jogorvoslatot az adott ügyre vonatkozó eljárási szabályok nem biztosítanak. Ennek megfelelően jelen ügyben azt kellett vizsgálni, hogy állt-e a panaszos rendelkezésére olyan speciális büntető eljárásjogi jogorvoslat, amely az általa állított és sérelmezett jogsértések orvoslására alkalmas.

A Be. 196. § (1) bekezdése szerint akit az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása érint, az a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet. Van tehát olyan, sajátlagos büntetőeljárási jogorvoslat, amely alapján a panaszos támadhatja az eljárással kapcsolatban kifogásolt rendőri eljárást: sértettként való meghallgatását, szembesítést, stb.

A Testület hatásköre vizsgálatánál figyelemmel volt a legfőbb ügyész helyettesének NF.8380/2010/8-I. sz. alatti, 2010. október 7-én kelt, a testületi hatáskör kérdésében írt levelére, amely szerint a Be. 196. §-a szerinti panasz „célja a nyomozás során a hatékony jogorvoslat lehetőségének biztosítása a nyomozó hatóság vagy az ügyész határozatba (Be. 169. §) nem foglalt döntésével, intézkedésével (pl. gyanúsítás közzlése) szemben, vagy az intézkedés elmulasztása miatt. A panaszt a büntetőeljárás szabályai szerint kell elbírálni.”Ezért a legfőbb ügyész helyettes a Be. 60. §-ának (1)

bekezdésében és a 77. § -ának (2) bekezdésében írt, a büntetőeljárás során végzett eljárási cselekmények általános alapelvei mellett is úgy véli, a Be. 196. §-ában foglalt panasz a büntetőeljárás törvényben szabályozott intézkedés alkalmazásának elrendelése, vagy az intézkedésről való döntés elmulasztása miatti jogsérelem esetén terjeszthető elő.

Az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetében meghatározott kötelezettség megsértésével, intézkedéssel vagy annak elmulasztásával, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazásával összefüggő jogsérelem elbírálására — függetlenül attól, hogy milyen eljárásban kerül rá sor — az Rtv. 92-93/B.§-a az irányadó, amennyiben a sérelem tárgya a rendőr magatartása, az intézkedés kiválasztásának és foganatosításának módja.

Az ügyész tehát a nyomozó hatóság által foganatosított (vagy elmulasztott) eljárási cselekmény megalapozottságát, a büntetőeljárás törvénynek megfelelő voltát vizsgálhatja, abban azonban nem foglalhat állást, hogy a végrehajtás módja az Rtv. rendelkezéseinek megfelelt-e.”

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján a fent ismertetett hatásköri szabályoknak megfelelően vizsgálata tárgyává tette a bűnügyi osztályvezető fellépésének módját.

A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 54. § (1) bekezdésében rögzített emberi méltósághoz való alapvető jogát az alábbiak szerint.

2) Az Rtv. 2. § (1) bekezdése értelmében „a Rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”, míg a 11. § (1) bekezdés rögzíti, hogy „a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni”.

Felhívja továbbá a Testület a figyelmet a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is, amelyek ugyan nem minősülnek normatív előírásoknak, mégis alapjaiban határozzák meg a rendőri hivatás értékeit, és erkölcsi iránymutatásul szolgálnak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 5. pontja szerint „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el”.

A Testület a fenti rendelkezésekre hivatkozással számos korábbi állásfoglalásban is leszögezte már álláspontját, miszerint az intézkedő rendőröktől – mint közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Véleményét – amelyet a konkrét esetben is irányadónak tekint – 64/2008 (VIII. 18.) számú állásfoglalásban az alábbiak szerint foglalta össze. „A rendőri

hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is elsősorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházza fel a rendőröket, az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket.”

A panaszos kifogásolta, hogy a bűnügyi osztályvezető mások előtt megalázóan beszélt vele.

A rendőrségi válaszban a kapitányságvezető nyilatkozta a Bűnügyi Osztályvezetőt, aki jelentette, hogy a panaszos a Bűnügyi Osztályvezetőtől iratmásolatokat, valamint hangfelvételt akart kikérni. Ezt az osztályvezető normális hangnemben elutasította. Nem kiabált, nem használt illetlen hangnemet, nem volt durva, vagy arrogáns.

A kapitányságvezető jelentéséhez csatolta V. Gy. r. zászlós nyilatkozatát, aki 2011. június 14-én ügyeletesi szolgálatot látott el a kapitányságon. Az ügyeletesi helyiség közvetlenül az ügyfélfogadóból nyílik, így hallótávolságon belül van. A r. zászlós azt nyilatkozta, hogy nem hallotta, hogy a bűnügyi osztályvezető flegmán, arrogáns, tiszteletlen hangnemben beszélt a panaszossal.

A rendőri és a panaszosi elmondás ellentmondásban van, a tanú pedig az eset kapcsán az ügy érdemi eldöntését segítő megállapítást nem tett. A panaszos a Testület kérése ellenére sem nyilatkozott arról, hogy pontosan milyen szavakat és kifejezéseket használt az osztályvezető, amik megalázóak voltak a panaszosra nézve, illetve miben érezte a kifejezést megalázónak.

Mindezek alapján a Testület az ellentmondásos panaszosi és rendőri állítások miatt nem tudott egyértelműen állást foglalni abban a kérdésben, hogy a szolgálati fellépésre vonatkozó előírások között szereplő udvariassági szabályokat az intézkedő rendőr maradéktalanul megtartotta-e, így alapjogsérelem nem állapítható meg.

IV.

A Testület a fent írtak alapján arra a következtetésre jutott, hogy a panaszossal szembeni rendőri intézkedés során a panaszos emberi méltóságához fűződő alapvető jogának sérelme nem állapítható meg.

A Testület ezért a rendelkező részben foglaltak szerint, az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján az állásfoglalást megküldi az intézkedést fogantató szerv – a Nagyatádi Rendőrkapitányság– vezetőjének.

Budapest, 2011. szeptember 14.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESZÜLET